

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės 12 d. Nr. 21RE2-191 (AG2-124/16-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Vilijos Astrauskienės ir Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

2026 m. gegužės 11 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos viešosios įstaigos X. Y. skundą atsakovui Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2026 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl Jūsų 2026 m. vasario 9 d. rašto“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. balandžio 10 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos viešosios įstaigos X. Y. skundas, kuriuo reiškiami reikalavimai:

1) panaikinti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – ir NVSC) 2026 m. kovo 12 d. sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl Jūsų 2026 m. vasario 9 d. rašto“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti atsakovą NVSC iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2026 m. vasario 9 d. skundą „Dėl 2026-01-08 Patikrinimo akto Nr. *(duomenys neskelbtini)*“ (toliau – ir Skundas).

Skunde pareiškėja nurodo, kad nesutinka su NVSC Sprendimu, kuriuo atmestas pareiškėjos Skundas dėl NVSC 2026 m. sausio 8 d. patikrinimo akto dalies, bei su pačia patikrinimo akto dalimi, kuria konstatuotas pažeidimas ir pateiktas nurodymas.

Paaishkina, kad pareiškėja vykdo komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo veiklą *(duomenys neskelbtini)* mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – ir *(duomenys neskelbtini)* MBA) įrenginiuose turėdama taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau – ir TIPK leidimas).

Nurodo, kad keičiant ir tikslinant TIPK leidimą buvo suderintas aplinkosauginių veiksmų planas, kuris yra TIPK leidimo sąlygų dalis. Plane numatytas įsipareigojimas iki 2026 m. pabaigos komposto rafinavimo pastate išplėsti oro valymo įrenginių sistemą, pakeisti taršos šaltinį Nr. 610 iš neorganizuoto į organizuotą.

Teigia, kad atsakovas 2025 m. pabaigoje atliko neplaninį patikrinimą, kurio metu 2025 m. gruodžio 8 d. paėmė pirmąjį oro mėginį iš, be kita ko, taršos šaltinio Nr. 610 (toliau – ir pirmasis mėginys), o 2025 m. gruodžio 29 d. – antrąjį (pakartotinį) oro mėginį iš taršos šaltinio Nr. 610 (toliau – ir antrasis mėginys). Paaishkina, kad pirmojo mėginio rezultatai buvo laikomi negaliojančiais dėl mėginių paėmimo taisyklių nesilaikymo, o NVSC 2026 m. sausio 8 d. patikrinimo akte Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau – ir Patikrinimo aktas) pažeidimas konstatuotas remiantis antrojo mėginio tyrimo rezultatais, pagal kuriuos taršos šaltinyje Nr. 610 viršijamas TIPK leidime nustatytas kvapo emisijos rodiklis, ir atsakovas nurodymu įpareigojo pareiškėją iki 2026 m. kovo 8 d. pašalinti nustatytą neatitiktį.

Paaishkina, kad nesutikdama su Patikrinimo akto dalimi, pareiskėja pateikė atsakovui Skundą, kuriame prašė panaikinti Patikrinimo akto dalį dėl kvapo emisijos rodiklio viršijimo. Skunde argumentavo, jog antrojo mėginio paėmimas ir tyrimas buvo metodiškai nepagrįstas, todėl jų rezultatai yra nekorektiški ir neatitinka faktinės situacijos.

Papildomai nurodo, kad atsakovui reiskė ir alternatyvų reikalavimą, tuo atveju, jei Patikrinimo akto dalis nebūtų panaikinta, prašė pratęsti nurodymo įvykdymo terminą iki 2026 m. gruodžio 31 d., motyvuodama tuo, kad pagal TIPK leidimą pareiskėja yra įsipareigojusi įgyvendinti priemones, kuriomis būtų pašalinta ginčui aktuali situacija, todėl nurodymas dubliuoja jau priimtus įsipareigojimus.

Nurodo, kad atsakovas Sprendimu pareiskėjos Skundą atmetė, nepripažino antrojo mėginio tyrimo nepagrįstumo, tačiau kartu nurodė, jog vertinimui taikyta metodika, skirta organizuotiems taršos šaltiniams. Pažymi, kad NVSC nepripažino pagrindo vertinti Patikrinimo akte nustatyto nurodymo ir TIPK leidime numatytų įsipareigojimų kartu, todėl laikė galimą jų dubliavimą.

Pareiskėjos vertinimu, atsakovas neišnagrinėjo Skunde pateiktų argumentų iš esmės, o Sprendimu papildė Patikrinimo akto pagrindimą naujais motyvais ir aplinkybėmis. Nurodo, kad Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų.

Skundą grindžia argumentais dėl antrojo mėginio paėmimo ir tyrimo nepagrįstumo bei netinkamai taikytos metodikos. Paaishkina, kad Patikrinimo akto išvada dėl kvapo emisijos rodiklio viršijimo grindžiama antrojo mėginio tyrimo rezultatais, tačiau mėginio paėmimas ir tyrimas atlikti netinkamai, o metodika nėra tinkama neorganizuotam šaltiniui. Pažymi, kad taršos šaltinis Nr. 610 yra neorganizuotas, todėl jam negali būti taikomi organizuotiems šaltiniams skirti metodai, o Sprendime nėra aiškiai nurodyta taikyta metodika. Taip pat pareiskėjai kelia abejonų standarto LST EN 13725:2022 taikymo pagrįstumas, nes, pareiskėjos vertinimu, mėginio paėmimo procedūra nėra atskleista.

Argumentuoja, kad tyrimo rezultatai neatitinka faktinės situacijos. Pažymi, kad patikrinimas atliktas pagal nuo objekto nutolusių gyventojų skundus, neįvertinus kvapų sklaidos.

Nurodo, kad Patikrinimo akte buvo nurodytas tik patikrinimo atlikimo teisinis pagrindas: Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ (toliau – ir Higienos norma) ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 (toliau – ir Taisyklės), tačiau pačiame Patikrinimo akte suformuotas nurodymas pašalinti nustatytą pažeidimą, pareiskėjos vertinimu, nebuvo pagrįstas konkrečiomis teisės normomis. Pažymi, kad Patikrinimo akte tik nurodyta galimybė pratęsti nurodymo įvykdymo terminą remiantis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo nuostatomis, kurios, pareiskėjos teigimu, nėra susijusios su kvapų kontrole.

Pareiskėja taip pat nurodo, kad Sprendimu atsakovas papildė Patikrinimo akto teisinį pagrindą Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-946 (toliau – ir Reglamentas), tačiau nenurodyta, koku konkrečiu šio teisės akto punktu grindžiamas nurodymas. Remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktika pažymi, kad administracinio akto teisinis pagrindas negali būti papildomas ginčo nagrinėjimo metu.

Pažymi, kad TIPK leidime jau numatytos priemonės kvapų emisijai mažinti, todėl Patikrinimo akte suformuotas nurodymas dubliuoja pareiskėjai taikomus įpareigojimus ir nėra aišku, koku būdu jis turėtų būti įvykdomas.

Skundu pareiskėja prašo panaikinti Sprendimą ir įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiskėjos Skundą dėl Patikrinimo akto dalies.

Atsakovas NVSC 2026 m. balandžio 23 d. pateiktu atsiliepimu nesutinka su pareiskėjos skundo reikalavimais ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaishkina, kad vykdė kvapų kontrolę vertindamas TIPK leidimo sąlygų laikymąsi, organizavo oro mėginių paėmimą ir, kilus neaiškumams, atliko pakartotinį mėginio paėmimą. Vertinimą grindė Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos (toliau ir – NVSPL, Laboratorija) pateiktais kvapo koncentracijos ir emisijos nustatymo protokolais bei TIPK leidimo

duomenimis. Nurodo, kad nustačius kvapo emisijos rodiklio viršijimą taršos šaltinyje Nr. 610, surašytas Patikrinimo aktas ir nurodymas pašalinti neatitiktį. Papildomai kreiptasi į NVSPL, kuri patvirtino vertinimo pagrįstumą.

Akcentuoja, kad nagrinėjamu atveju buvo vykdomas antrasis kvapų kontrolės etapas, t. y. vertintas TIPK leidime nustatytų kvapų valdymo sąlygų laikymasis taršos šaltiniuose, o subjektyvus kvapo jutimas konkrečioje vietoje ar konkrečiu metu nebuvo vertinamas.

Nesutinka su teiginiu, kad Sprendimu buvo papildytas Patikrinimo akto teisinis pagrindas. Paaškina, kad Tiesioginės kontrolės reglamentas nustato visą kontrolės procesą. Nurodo, kad juo pagrįstai remtasi nagrinėjant Skundą kaip bendru teisiniu pagrindu. Teigia, kad tai nelaikytina naujų motyvų ar naujo teisinio pagrindo nustatymu, o tik atliktų veiksmų teisinio pagrįstumo paaškinimu, ir nelaikytina Patikrinimo akto teisinio pagrindo pildymu.

Pažymi, kad pakartotinis mėginys atliktas siekiant gauti palyginamus rezultatus. Nurodo, kad tyrimai atlikti taikant akredituotą metodą pagal standartą LST EN 13725:2022 (toliau – ir Standartas).

Nurodo, kad pareiškėjos argumentai buvo įvertinti, o kvapų kontrolė atlikta laikantis teisės aktų reikalavimų. Pažymi, kad papildomai kreiptasi į NVSPL, kuri pateikė paaškinimus. Paaškina, kad pareiškėja neteisingai interpretuoja laboratorinių protokolų turinį, tapatindama mėginio paėmimo vietą su metodu. Nurodo, kad pirmojo ir antrojo tyrimų rezultatai nėra tiesiogiai palyginami dėl skirtingų metodų ir skaičiavimo pagrindų.

Nurodo, kad Patikrinimo aktas ir nurodymas pagrįsti Tiesioginės kontrolės reglamento nuostatomis, pagal kurias nustačius pažeidimus nurodomas terminas jiems pašalinti.

Nesutinka su teiginiu, kad Patikrinimo akte suformuotas nurodymas nėra pagrįstas teisės normomis. Nurodo, kad pagal Tiesioginės kontrolės reglamento 29 punktą kontrolės rezultatai įforminami Patikrinimo aktu, o pagal 35 punktą, nustačius pažeidimus, jame nurodomas terminas jiems pašalinti. Teigia, kad nurodymo teikimas yra teisės aktuose nustatyta kontrolės procedūros dalis. Pažymi, kad nuoroda į Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 22 straipsnio 4 dalį susijusi tik su nurodymo įvykdymo termino pratęsimo galimybe. Pažeidimas konstatuotas remiantis TIPK leidimo sąlygų laikymosi vertinimu, Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885, bei NVSPL laboratorinių tyrimų rezultatais.

Teigia, kad Sprendimas atitinka gero administravimo, objektyvumo ir teisėtumo principus. Sprendime pateiktos faktinės aplinkybės, taikytas teisinis reguliavimas ir motyvai. Nurodo, kad Skundo nagrinėjimo metu papildomai kreiptasi į NVSPL ir įvertinti jos paaškinimai, todėl Skundas nebuvo išnagrinėtas formaliai. Nesutinka su teiginiu, kad pažeistas proporcingumo principas. Paaškina, kad nurodymas pašalinti pažeidimą yra teisės aktuose numatyta kontrolės priemonė, o aplinkosaugos veiksmų planas nepaneigia pažeidimo ir nėra pagrindas nevykdyti TIPK leidimo sąlygų. Pažymi, kad konkrečių priemonių parinkimas yra ūkio subjekto atsakomybė ir tai nereiškia, kad NVSC privalo nurodyti konkretų techninį pažeidimo pašalinimo būdą.

Pažymi, kad taršos šaltinio kvalifikavimas nepaneigia Patikrinimo akto išvadų, kadangi šiuo atveju buvo vertinamas konkretus TIPK leidime nustatytas kvapo emisijos rodiklis ir jo laikymasis, o pareiškėjas nepateikė objektyvių duomenų, paneigiančių antrojo mėginio tyrimo pagrįstumą. Teigia, kad Sprendimas yra pagrįstas, o pareiškėjo argumentai išnagrinėti iš esmės, todėl nėra pagrindo jį naikinti.

Komisijoje 2026 m. gegužės 7 d. gauti pareiškėjos rašytiniai paaškinimai, kuriais akcentuoja, jog pareiškėja ginčija NVSPL taikytą tyrimo metodiką ir jos pagrindu atliktus skaičiavimus. Ginčo esmė nurodo – ar NVSC gali teoriškai išvesti, o ne faktiškai išmatuoto kvapo rodiklio pagrindu konstatuoti TIPK leidimo sąlygų pažeidimą ir duoti privalomą nurodymą pašalinti tokį teoriškai išskaičiuotą pažeidimą. Pareiškėjos nuomone, atsakovas neįrodė, jog TIPK leidimo sąlygų kontrolės kvapų srityje procedūra atlikta tinkamai. Mano, kad NVSC nepagrįstai atsakomybę už antrojo mėginio tyrimo rezultatus bando perkelti NVSPL. Būtent atsakovas yra atsakingas tiek už antrojo mėginio tyrimo metodiką ir rezultatus, tiek ir už jų vertinimą. Akcentuoja, jog protokole joks

antrojo mėginio paėmimo metodas nėra nurodytas. NVSC nusprendus pakartotinai tirti kvapo emisiją iš taršos šaltinio Nr. 610, jokio kito antrojo mėginio paėmimo metodo ar taisyklių NVSC plane nenurodė. Priešingai, plane buvo nurodyta kvapo emisijos rodiklį pateikti tik teoriškai jį apskaičiuojant. Sprendimą vertina kaip nemotyvuotą, nes jame nepaaiškinta: 1. Kodėl organizuotiems oro taršos šaltiniams tirti skirtas Standartas buvo taikomas ir neorganizuotam taršos šaltiniui Nr. 610; 2. Kokiu konkrečiai būdu buvo paimtas antrasis mėginys; 3. Kodėl teoriškai apskaičiuotas kvapo emisijos rodiklis (o ne faktiškai išmatuotas) yra tinkamas ir pakankamas įrodymas TIPK leidimo sąlygų pažeidimui konstatuoti.

Bylos šalys tinkamai informuotos apie posėdžio vietą ir laiką. Pareiškėja ir atsakovas prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka. Vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 7 dalimi, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas atmestinas.

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2026 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* (minėta, toliau ir – Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo bei su juo susijusios 2026 m. sausio 8 d. patikrinimo akto Nr. *(duomenys neskelbtini)* (minėta, toliau ir – Patikrinimo aktas) dalies, kuria konstatuotas pažeidimas ir pateiktas nurodymas, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad NVSC *(duomenys neskelbtini)* MBA teritorijoje atliko neplaninį patikrinimą 2025 m. rugpjūčio-spalio mėn. gautų *(duomenys neskelbtini)* miesto ir *(duomenys neskelbtini)* rajono *(duomenys neskelbtini)* gyventojų skundų dėl *(duomenys neskelbtini)* MBA apdorojimo įrenginio adresu *(duomenys neskelbtini)* veiklos metu sklindančių kvapų į gyvenamąsias aplinkas pagrindu.

NVSC *(duomenys neskelbtini)* departamentas 2025 m. gruodžio 8 d. paėmė pirmąjį oro mėginį iš TIPK leidime nurodytų penkių *(duomenys neskelbtini)* MBA taršos šaltinių (Nr. 005-01, Nr. 005-02, Nr. 003, Nr. 602 ir Nr. 610) ir 2025 m. gruodžio 29 d. paėmė antrąjį (pakartotinį) oro mėginį iš TIPK leidime nurodyto taršos šaltinio Nr. 610, siekdamas nustatyti, ar yra laikomasi kvapo koncentracijos ir emisijos reikalavimų, įtvirtintų TIPK leidime.

NVSC 2026 m. sausio 8 d. surašė patikrinimo aktą Nr. *(duomenys neskelbtini)* (minėta, toliau – ir Patikrinimo aktas), kuriame nurodyta, kad taršos šaltinyje Nr. 610 yra viršijamas TIPK leidime nurodytas leistinas kvapo emisijos rodiklis. Kartu su Patikrinimo aktu pareiškėjai pateikti pirmojo ir antrojo mėginių protokolai. Byloje nustatyta, jog pirmojo mėginio tyrimo rezultatai buvo laikomi negaliojančiais, kadangi nebuvo laikytasi mėginių paėmimo taisyklių, todėl paimtas antrasis mėginys.

Patikrinimo aktu, vadovaujantis TIPK leidimo duomenimis ir NVSPL protokolais, nustatyta, kad leistinas emisijos rodiklis taršos šaltinyje Nr. 610 viršijamas, keturiuose taršos šaltiniuose (Nr. 005-01, Nr. 005-02, Nr. 003, Nr. 602) leistini emisijos rodikliai neviršijami. Patikrinimo akto pagrindu pareiškėjai duotas nurodymas iki 2026 m. kovo 8 d. pašalinti TIPK leidime 22 lentelėje „Leidžiamas kvapų išmetimas“ nurodytą leidžiamo kvapo emisijos rodiklio vertės neatitiktį *(duomenys neskelbtini)* MBA taršos šaltinyje Nr. 610.

Pareiškėja, nesutikdama su Patikrinimo akto dalimi dėl TIPK leidime nurodytos leidžiamo kvapo emisijos rodiklio vertės neatitikties taršos šaltinyje Nr. 610 ir NVSC suformuotu nurodymu, vadovaudamasi VAĮ 14 straipsniu, 2026 m. vasario 9 d. pateikė skundą NVSC, kopiją siųsdama Aplinkos apsaugos agentūrai (minėta, toliau – ir Skundas), ir prašė Patikrinimo akto dalį panaikinti. Skundą grindė aplinkybėmis, jog NVSC metodiškai nepagrindė antrojo mėginio tyrimo, todėl gauti rezultatai yra nekorektiški ir neatitinka faktinės situacijos. Atitinkamai, Patikrinimo akte padaryta išvada dėl TIPK leidimo sąlygų neatitikties taršos šaltinyje Nr. 610 yra nepagrįsta ir neteisinga, todėl šią Patikrinimo akto dalį prašė naikinti. Taip pat suformulavo ir alternatyvų reikalavimą – NVSC pripažinus, kad nėra pagrindo naikinti Patikrinimo akto dalį dėl kvapo emisijos rodiklių viršijimo taršos šaltinyje Nr. 610, prašė NVSC Patikrinimo akte suformuoto nurodymo įvykdymo terminą pratęsti iki 2026 m. gruodžio 31 d. Priežastimi nurodė aplinkybes, jog vykdam TIPK leidime jau įtvirtintą pareiškėjos įsipareigojimą išplėsti oro valymo sistemą, taršos šaltinis Nr. 610 yra pertvarkomas iš neorganizuoto į organizuotą taršos šaltinį. Įgyvendinus TIPK leidime įtvirtintą

įpareigojimą išplėsti oro valymo sistemą, iš esmės bus įgyvendintas ir Patikrinimo akte įtvirtintas nurodymas, todėl pagrindo dubliuoti pareiškėjai taikomus įpareigojimus nėra.

NVSC, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą, Sprendimu informavo, kad NVSC (*duomenys neskelbtini*) departamentas kvapų kontrolę atliko vadovaudamasis Reglamento ir Taisyklių nustatytais reikalavimais. Patikrinimo akto išvados suformuotos vadovaujantis NVSPL pateiktais Kvapo koncentracijos ir emisijos nustatymo protokolais ir TIPK pateikta informacija. Sprendimu pareiškėjos Skundas atmestas. Sprendime nurodytos faktinės aplinkybės apie gyventojų skundų pagrindu atliktą patikrinimą, vykdytą II kvapų kontrolės etapą – ūkinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimą. Nurodyta, jog NVSC (*duomenys neskelbtini*) departamentas pagal pateiktą Oro mėginių emisijos rodikliui nustatyti paėmimo planą (toliau – ir Planas) organizavo oro mėginių paėmimą (*duomenys neskelbtini*) MBA taršos kvapais šaltiniuose. Pažymėjo, jog Patikrinimo aktas surašytas NVSPL vadovaujantis antrajame protokole pateiktais rezultatais, kuriais nustatyta, kad leistinas kvapo emisijos rodiklis viršijamas viename taršos kvapais šaltinyje Nr. 610. Duotas nurodymas iki 2026 m. kovo 8 d. pašalinti TIPK leidime 22 lentelėje „Leidžiamas kvapų išmetimas“ nurodytos leidžiamos emisijos rodiklio vertės neatitiktį taršos kvapais šaltinyje Nr. 610. Kartu su Sprendimu pareiškėjai pateiktas NVSPL 2026 m. vasario 17 d. raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – ir Raštas). Pareiškėja informuota, kad Patikrinimo akte teikto nurodymo vykdymo atidėjimas negali būti laikomas susijusiu su TIPK leidime nurodytu aplinkosaugos veiksmų planu, nes minėtas planas nėra TIPK leidimo sąlygų pakeitimas. Pateiktas pasiūlymas NVSC (*duomenys neskelbtini*) departamentui pratęsti / atnaujinti Patikrinimo akto nurodymo įvykdymą, bet ne ilgiau kaip iki 2026 m. balandžio 8 d. Sprendimo teisiniu pagrindu nurodyti Taisyklių 14 punktas, 7.23, 21.17, 17.7 papunktis, Reglamento 36 punktas.

Pareiškėja, nesutikdama su Sprendimu, skundu kreipėsi į Komisiją.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, Aplinkos apsaugos įstatymas, Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 (toliau – ir TIPK taisyklės), Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 (minėta, toliau – ir Taisyklės), Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-946 (minėta, toliau ir – Tiesioginės kontrolės reglamentas) ir kiti teisės aktai.

Pagal Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 8 punktą, NVSC vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir taršos leidimuose Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo.

Fizinis ar juridinis asmuo turi teisę eksploatuoti TIPK taisyklėse nurodytą įrenginį (jo dalį, kelis įrenginius ar jų dalis), šio asmens eksploatuojamą ar valdomą nuosavybės teisės, nuomos, panaudos, patikėjimo teisės ar kitu teisiniu pagrindu, tik turėdamas galiojantį TIPK leidimą ir jame nustatytomis sąlygomis <...>. TIPK paraiškas derina ir pagal kompetenciją nustato ir peržiūri TIPK leidimo sąlygas NVSC, vykdydamas Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo ir (ar) Lietuvos Respublikos Vyriausybės jam priskirtas funkcijas kvapų ir (ar) triukšmo valdymo srityje TIPK taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais (Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnis).

Pagal TIPK taisyklių 7.23 papunktį, aplinkosaugos veiksmų planas – veiklos vykdytojo patvirtintas ir atsakingos institucijos priimtas kompleksas priemonių įrenginio aplinkosauginiam valdymui tobulinti ir aplinkos būklei gerinti. Paraiškoje leidimui gauti turi būti nurodoma aplinkosaugos veiksmų planas, jei ūkinės veiklos vykdytojas prašo aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimo išlygų arba naudoja pavojingąsias medžiagas ir pagal Taisyklių 17.7 papunktyje nurodytą principą turi mažinti jų naudojimą. Aplinkosaugos veiksmų plane turi būti apibrėžtos konkrečios taršos prevencijos ir (ar) mažinimo priemonės, nurodyti parametrai, vienetai, siekiamos ribinės vertės (pagal GPGB), esamos vertės, pavojingųjų medžiagų naudojimo mažinimo priemonės, įskaitant pavojingųjų medžiagų pakeitimą mažiau pavojingomis medžiagomis ar kitomis alternatyviomis technologijomis, preliminarus priemonių įgyvendinimo grafikas (21.17 papunktis).

Leidimo sąlygose turi būt nurodoma stacionarūs kvapų šaltiniai ir kiekvieno jų leidžiamas kvapo emisijos rodiklis, triukšmo ir kvapų valdymo (mažinimo) priemonės (65.5 papunktis).

Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės (ginčiui aktuali redakcija, galiojusi mėginių paėmimo metu, t. y. nuo 2023 m. rugsėjo 23 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.) nustato kvapų valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės gyvenamosios aplinkos ore, įskaitant tai, kaip laikomasi TIPK leidimuose ir taršos leidimuose NVSC nustatytų kvapų valdymo sąlygų, atlikimo pagrindus ir tvarką.

Kvapų kontrolė atliekama gavus asmens (asmenų) skundą, kuriame asmuo (asmenys) skundžiasi iš ūkinėje komercinėje veikloje naudojamų stacionariųjų taršos kvapais šaltinių skleidžiamais kvapais gyvenamosios aplinkos ore (Taisyklių 3 punktas). Skundus nagrinėja NVSC Reglamento nustatyta tvarka su šiose Taisyklėse numatytais ypatumais (Taisyklių 4 punktas).

Kvapų kontrolės etapai įtvirtinti Taisyklių 8 punkte, kuriame nurodyta, kad kvapų kontrolė atliekama šiais trimis etapais: 8.1. I etapas – kvapų kontrolės komisijos (toliau – ir Kontrolės komisija) sudarymas ir galimo kvapo vietoje patikrinimas; 8.2. II etapas – ūkinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas (Kontrolės komisijai nustačius, kad gyvenamosios aplinkos ore jaučiamas kvapas gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita ūkine veikla arba minėtai komisijai nustačius, kad nors kvapas gyvenamosios aplinkos ore patikrinimo metu ir nėra jaučiamas, tačiau remiantis papildoma informacija gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita ūkine veikla); 8.3. III etapas – kvapo koncentracijos vertinimas (kompetentingoms institucijoms nenustačius Taisyklių 10.1 papunktyje nurodytų pažeidimų arba pareiškėjui po kompetentingų institucijų nustatytų pažeidimų pašalinimo, priimtų sprendimų įgyvendinimo ar numatytų veiksmų atlikimo informavus NVSC, kad kvapo pobūdis, intensyvumas nepakito, kvapas vis dar jaučiamas ir tikslinga atlikti kvapo koncentracijos vertinimą), išskyrus atvejus, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą).

Remiantis Taisyklių 11 punktu, ūkinės veiklos vykdymo sąlygų vertinimas (Komisijai nustačius, kad gyvenamosios aplinkos ore jaučiamas kvapas gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita nustatyta ūkine veikla arba Komisijai nustačius, kad nors kvapas gyvenamosios aplinkos ore patikrinimo metu ir nėra jaučiamas, tačiau remiantis papildoma informacija gali būti siejamas su skunde nurodyta ar kita nustatyta ūkine veikla), kai NVSC TIPK leidime ar taršos leidime yra nustatęs kvapų valdymo sąlygą atliekamas tokia tvarka: 11.1. NVSC ne vėliau kaip per 5 darbo dienas priima sprendimą dėl operatyviosios valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės, kurios metu vertinama, ar ūkio subjektas laikosi nustatytų kvapų valdymo sąlygų (ar yra inventorizuoti visi taršos kvapais šaltiniai, ar neviršijami nustatyti leidžiami kvapo emisijos rodikliai šiuose taršos šaltiniuose) ir Laboratorijai pateikia Taisyklių 3 priede pateiktos formos oro mėginių kvapo koncentracijai / emisijos rodikliui nustatyti paėmimo planą; 11.2. Laboratorija ūkinės veiklos taršos šaltiniuose oro mėginius kvapo emisijos rodikliams nustatyti paima tiksliniame taršos šaltinyje arba, jeigu tiksliniame taršos šaltinyje oro mėginio paimti neįmanoma, ir netikslinio taršos šaltinio atveju – intensyviausios taršos kvapais vietoje; 11.3. Laboratorija oro mėginius kvapo emisijos rodikliams nustatyti paima ir kvapo emisijos rodiklių matavimams ar skaičiavimams reikalingus kvapo koncentracijos laboratorinius tyrimus atlieka Lietuvos standarto LST EN 13725 „Stacionariųjų šaltinių išmetamieji teršalai. Stacionariųjų šaltinių skleidžiamo kvapo koncentracijos nustatymas dinamine olfaktometrija ir kvapo sklidimo spartos nustatymas“ (toliau – ir Standartas) numatytu metodu.

Taisyklių 12 punkte įtvirtinta, kad kvapo koncentracijos vertinimas (kompetentingoms institucijoms nenustačius Taisyklių 10.1 papunktyje nurodytų pažeidimų arba pareiškėjui po kompetentingų institucijų nustatytų pažeidimų pašalinimo, priimtų sprendimų įgyvendinimo ar numatytų veiksmų atlikimo informavus NVSC, kad kvapo pobūdis, intensyvumas nepakito, kvapas vis dar jaučiamas ir tikslinga atlikti kvapo koncentracijos vertinimą), išskyrus atvejus, kai kvapas sklinda pastatų vidaus patalpose (iš patalpos į patalpą): 12.1. NVSC ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Taisyklių 12 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos kreipiasi į kompetentingas institucijas dėl duomenų (informacijos apie taršos šaltinius, gamybos technologijas, apimtis ir pan.), būtinų Planui parengti, pateikimo. Jei kompetentingoms institucijoms pateikus jų turimus duomenis, tam tikrų duomenų, būtinų Planui parengti, trūksta, NVSC dėl jų pateikimo gali kreiptis į ūkio subjektą; 12.2. NVSC ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Taisyklių 12.1 papunktyje nurodytų duomenų

gavimo dienos pateikia Planą Laboratorijai; 12.3. Laboratorija ūkinės veiklos taršos šaltiniuose oro mėginius kvapo koncentracijai nustatyti paima tiksliniame taršos šaltinyje arba, jeigu tiksliniame taršos šaltinyje oro mėginio paimti neįmanoma, ir netikslinio taršos šaltinio atveju – intensyviausios taršos kvapais vietoje; 12.4. Laboratorija oro mėginius kvapo koncentracijai nustatyti paima ir kvapo koncentracijos laboratorinius tyrimus atlieka Standarto numatytu metodu. Laboratorija, atlikusi kvapo koncentracijos taršos šaltinyje laboratorinius tyrimus, nedelsdama atlieka kvapo sklaidos modeliavimą. Jeigu būtinus kvapo sklaidai modeliuoti duomenis turi kitos institucijos, šiems duomenims gauti Laboratorija kreipiasi į šias institucijas (Taisyklių 12.5 papunktis). Kvapo koncentracijos gyvenamosios aplinkos ore apskaičiuojamos modeliavimo būdu pagal kvapo koncentracijos, nustatytos taršos šaltinyje, laboratorinių tyrimų rezultatus. Kvapo sklaidos modeliavimas atliekamas pasirenkant skaičiavimo modelį pagal Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijas, patvirtintas Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. AV-200 „Dėl Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – ir Rekomendacijos) (Taisyklių 12.6 papunktis).

Pagal Rekomendacijų 5 punktą projektų rengėjai, rinkdamiesi teršalų sklaidos skaičiavimo modelį ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti, privalo vadovautis tokiais kriterijais: 5.1. modelis turi turėti galimybę paskaičiuoti teršalų koncentraciją aplinkos ore; 5.2. kiekvienam konkrečiam vertinimui reikia naudoti modelį, galintį analizuoti visus objekto išmetamus ir/ar planuojamus išmesti į aplinkos orą teršalus. Tai reiškia, kad modelis, priklausomai nuo tyrimo tikslo, turi apimti linijinius (pvz., keliai, geležinkeliai ir kt.), ploto (pvz., individualių namų rajonai, gyvulininkystės kompleksai ir kt.) bei taškinčius (pvz., pramonės įmonių kaminai, ir kt.) taršos šaltinius; 5.3. modelio erdvinė skiriamoji geba turi būti bent 10–100 m; 5.4. modelis turi turėti galimybę naudoti 1994 m. Lietuvos koordinatų sistemą (LKS-94) taršos šaltinių koordinatėms apibrėžti; 5.5. modelis turi turėti galimybę nustatyti išmetamo teršalų kiekio pokyčius laike, t. y. valandos, dienos ar mėnesio; 5.6. modelis turi atitikti „naujos kartos“ modelio charakteristikas, t. y. į jį galima įtraukti Monino-Obukhovo ilgio parametą bei maišymosi sluoksnio aukštį. Modelis turi gebėti apibūdinti teršalų sklaidą atmosferos pažemio sluoksnyje esant bet kokioms atmosferos stabilumo sąlygoms; 5.7. turi būti galimybė į modelį įvesti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. D1-653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“ reikalavimus atitinkančius meteorologinius duomenis, nenaudojant jokių papildomų skaičiavimų; 5.8. modelis turi turėti azoto oksidų (NOx) cheminių procesų modulį, reikalingą azoto dioksido (toliau – NO₂) koncentracijai skaičiuoti ir tiesiogiai palyginti su NO₂ ribinėmis vertėmis; 5.9. modelis turi turėti galimybę įvertinti reljefo poveikį teršalų sklaidai; 5.10. modelis turi turėti galimybę įvertinti pastatų bei dūmų kamuolio poveikį teršalų sklaidai; 5.11. modelis turi turėti galimybę įvesti duomenis bei teršalų sklaidos skaičiavimų rezultatus pateikti tekstiniu (pvz., lentelėse) ir/ arba grafiniu (pvz., diagramose, žemėlapiuose) formatu; 5.12. nustatant teršalų, kurių ribinės ar siektinos vertės nustatytos Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normose, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 „Dėl Aplinkos oro užterštumo sieros dioksido, azoto dioksido, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“, Aplinkos oro užterštumo arsenu, kadmiu, nikeliu ir benzo(a)pirenu siektinose vertėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. D1-153/V-246 „Dėl Aplinkos oro užterštumo arsenu, kadmiu, nikeliu ir benzo(a)pirenu siektinų verčių patvirtinimo“, Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašė ir ribinėse aplinkos oro užterštumo vertėse, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“, koncentraciją aplinkos ore modelis pasirenkamas taip, kad teršalų koncentraciją būtų galima

apskaičiuoti tokiais matavimo vienetais ir tokiems laikotarpiams, kuriems yra nustatytos aplinkos oro užterštumo ribinės arba siektinos vertės. Jeigu modelis neturi galimybės paskaičiuoti pusės valandos koncentracijos, gali būti skaičiuojamas 98,5-asis procentilis nuo valandinių verčių, kuris lyginamas su pusės valandos ribine verte. Už tinkamą modelio pasirinkimą atsako projektų rengėjai.

Apibendrinus Taisyklėse aprašytą teisinį reglamentavimą, sprendžiant, kad oro mėginiai kvapo koncentracijai nustatyti paimami ūkinės komercinės veiklos taršos šaltiniuose arba intensyviausios taršos kvapais vietoje pagal parengtą kvapo koncentracijai nustatyti paėmimo planą ir taršos šaltinių išdėstymo schemą. Nustačius kvapo koncentraciją taršos šaltinyje, kvapo koncentracija gyvenamosios aplinkos ore išmatuojama ir apskaičiuojama ne tiesiogiai, bet modeliuojant kvapo sklaidą pagal skaičiavimo modelį, kuris gali būti pasirinktas iš Rekomendacijose pateikto sąrašo, tačiau visais atvejais privalo atitikti Rekomendacijų 5 punkte nustatytus reikalavimus.

Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės (toliau – kontrolė) tikslą, rūšis, objektus, pavedimų skyrimo, kontrolės vykdymo, patikrinimo dokumentų įforminimo, mėginių laboratoriniams tyrimams paėmimo ir laboratorinių tyrimų (matavimų) atlikimo bei veiksmų, nustačius teisės aktų pažeidimus, tvarką nustato Reglamentas. NVSC vykdo kontrolę Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 8 punkte nurodytuose objektuose (Reglamento 2 punktas). Kontrolė, be kita ko, apima objektų patikrinimus, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie objektų veiklą vertinimą, poveikio priemonių taikymą įstatymų ir jų priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka (3 punktas). Kontrolės tikslas – nustatyti, ar objektai laikosi visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti priemones, mažinančias galimų pažeidimų skaičių, teikti metodinę pagalbą objektams, juos konsultuoti visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo klausimais (Reglamento 11 punktas). Skiriamos trys kontrolės rūšys: periodinė, grįžtamoji ir operatyvioji (13 punktas). Operatyviosios kontrolės vykdymo tvarka reglamentuojama Reglamento VI skyriuje. Operatyviosios kontrolės metu tiriami tik informacijoje, kurios pagrindu buvo vykdyta operatyvioji kontrolė, nurodyti visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai (43 punktas). Operatyvioji kontrolė vykdoma Reglamento 28–38 punktuose nustatyta tvarka ir NVSC vadovo patvirtintomis Operatyviosios tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu tikrintinų objektų atrankos taisyklėmis bei pagal šiame skyriuje nurodytus ypatumus (43² punktas). Kontrolės rezultatai įforminami Centro vadovo patvirtintos formos patikrinimo aktu (29 punktas). Laboratorinių tyrimų atlikimo tvarka reglamentuojama Reglamento VII skyriuje. Laboratorinius tyrimus atlieka Laboratorija (48 punktas). Laboratorija turi atlikti fizikinius matavimus Matavimo (-ų) užsakyme (Reglamento 4 priedas) nurodytu patikrinimo metu (63 punktas). Nustačius visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, patikrinimo akte nurodomas (-i) terminas (-ai), per kurį jie turi būti pašalinti (35 punktas). Pagal Reglamento 36 punktą, pažeidimų pašalinimo terminas (-ai) nustatomas objektyviai atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį (pavojingumą, tikimybę, kad vartotojo sveikatai, visuomenei, kitų asmenų interesams bus padaryta žala) ir į tai, koks laikotarpis reikalingas jiems pašalinti. Patikrinimą atliekantis pareigūnas gali nustatyti iki 3 mėnesių nuo patikrinimo akto surašymo dienos pažeidimų pašalinimo terminą, išskyrus tuos atvejus, kai vykdoma sanitarinės apsaugos zonos kontrolė, nustatomi mažareikšmiai pažeidimai ir kituose teisės aktuose nurodyta kitaip. Sanitarinės apsaugos zonos kontrolę vykdomas pareigūnas gali nustatyti iki 12 mėnesių nuo patikrinimo akto surašymo dienos pažeidimų pašalinimo terminą.

Apibendrinus Reglamento nuostatas, sprendžiant, jog būtent Reglamentas yra NVSC kontrolės atlikimą reglamentuojantis teisės aktas. NVSC ir jo teritoriniams skyriams nesuteikta kompetencija patiems atlikti kvapo koncentracijos ore matavimus, tai atlieka Laboratorija.

Byloje ginčo dėl aplinkybės, kad mėginio paėmimo metu taršos šaltinis Nr. 610 buvo neorganizuotas – įrenginys ar vieta, neskirti specialiai teršalams į aplinkos orą išmesti, nėra.

Iš į bylą pateikto NVSPL cheminių tyrimų skyriaus 2025 m. gruodžio 30 d. Kvapo koncentracijos ir emisijos nustatymo protokolo Nr. (*duomenys neskelbtini*) turinio nustatyta, jog buvo išmatuotas komposto rafinavimo pastato varuose prie maisto atliekų laikymo rafinavimo pastate (taršos šaltinio Nr. 610) kvapo emisijos rodiklis, metodo žymuo – Standartas, išskyrus 5.3.2, 7.3.3, 9.1.3.3, 9.1.3.4, 9.1.3.5, 9.4.1.3, 10.2.2.3 papunkčius. Aplinkos oro sąlygos: temperatūra 3,6⁰ C,

atmosferos slėgis 99,47 kPa, vėjo greitis 0,34 m/s, santykinė oro drėgmė 73,2 proc. Kvapo mėginių paėmimo gaubtas nenaudotas. Gautas rezultatas 81075,0 OUE/s. (*duomenys neskkelbtini*) kvapo emisijos rodiklis 81075,0 OUE/s apskaičiuotas teoriškai, skaičiavimams naudojant užsakovo pateiktus fizikinius duomenis: srauto greitis – 3 m/s, angos matmenys 5 x 5 (m). Pažymėtina, jog TIPK leidimo sąlygose leidžiamas kvapo emisijos rodiklis nurodytas 2,72 OUE/s.

Byloje pareiškėja iš esmės kvestionuoja NVSPL atlikto ir surašyto antrojo protokolo teisėtumą, ginčydama šiuos aspektus: 1) kodėl neorganizuotam taršos šaltiniui tirti skirtas Standartas, kuris, pareiškėjos nuomone, taikomas tik organizuotiems taršos šaltiniams; 2) antrojo mėginio paėmimo aplinkybės, nes neaišku koku būdu paimtas šis mėginys; 3) kodėl kvapo emisijos rodiklis buvo teoriškai apskaičiuotas, o ne faktiškai išmatuotas.

Šiame kontekste Komisija pažymi, jog aukščiau nurodytas teisinis reguliavimas, ne NSVC, bet NVSPL suteikia kompetenciją paimti oro mėginius kvapo emisijos rodikliams nustatyti ir kvapo emisijos rodiklių matavimus ar skaičiavimus reikalingus kvapo koncentracijos laboratorinius tyrimus atlikti Standarte nustatytu metodu. Nagrinėjamu atveju, tokį mėginį paėmė ir laboratorinius tyrimus atliko NVSPL (Cheminių tyrimų skyriaus chemijos specialistai). Laboratorija pateikė atsakymus į pareiškėjos Skundą Raštu. Komisija neturi pagrindo abejoti specialių žinių turinčių NVSPL specialistų pateiktų duomenų teisingumu, tokių priešingų duomenų, nei užfiksuota antrajame protokole, nepateikė ir pati pareiškėja. Pareiškėjos pateiktas (*duomenys neskkelbtini*) gyvenančio asmens pateiktas patvirtinimas, kad jokie nemalonūs kvapai (*duomenys neskkelbtini*) MBA teritorijoje nėra jaučiami (2026 m. sausio 19 d. raštas dėl (*duomenys neskkelbtini*) MBA veiklos) negali paneigti antrojo protokolo metu užfiksuotų taršos šaltinio rodmenų, nes mėginys buvo imtas 2025 m. gruodžio 30 d., tuo tarpu minėtas asmuo patvirtino, jog nejaučia kvapo praėjus laiko tarpui nuo mėginio paėmimo – 2026 m. sausio 19 d. Be kita ko, subjektyvus kvapo jutimas negali paneigti Laboratorijos specialistų paimtų ir iširtų kvapo taršos rodiklių.

Pasisakant dėl pareiškėjos argumento, kodėl neorganizuotam taršos šaltiniui buvo taikomas Standarto metodas, kuris taikomas tik organizuotiems šaltiniams, pažymima, kad Standarto mėginio paėmimo metodikoje (angl. sample collection method) nėra išskirtos pramonės rūšys ar skirtingi taršos šaltiniai, vadinasi Standartas taikytinas tiek neorganizuotiems, tiek ir organizuotiems taršos šaltiniams ir toks metodas atitinka Taisyklėse įtvirtintus reikalavimus. Laboratorijos Rašte taip pat paaiškinta, kad Standartas taikomas tiek taškiniams, tiek ir plotiniams taršos šaltiniams.

Antrajame protokole metodo žymuo nurodytas Standartas. Teisinis reguliavimas numato, jog operatyviosios kontrolės metu dalyvauja bet kuris tuo metu objekte esantis objekto atstovas. Nagrinėjamu atveju, patikrinime dalyvavo (*duomenys neskkelbtini*), kas pažymėta Patikrinimo akte. Vadinasi, pareiškėjos atstovas matė mėginio paėmimo aplinkybes, kaip paimtas antrasis mėginys. Patikrinimo akte nenurodyta, jog reikštos pretenzijos dėl netinkamai paimto mėginio ar kitų mėginio paėmimo aplinkybių. Nors pareiškėja skunde ir rašytiniuose paaiškinimuose teigia, kad neaišku, koku būdu buvo paimtas antrasis mėginys, tačiau konkrečių Taisyklių ar Reglamento nuostatų pažeidimų nenurodo. Darytina išvada, jog mėginio paėmimo metu, dalyvaujant pareiškėjos atstovui, pažeidimai dėl mėginio paėmimo aplinkybių neįrodyti.

Pagal aukščiau nurodytą teisinį reguliavimą, nustačius kvapo koncentraciją taršos šaltinyje, kvapo koncentracija gyvenamosios aplinkos ore išmatuojama ir apskaičiuojama ne tiesiogiai, bet modeliuojant kvapo sklaidą pagal skaičiavimo modelį. Tai reiškia, jog NVSPL kvapo emisijų rezultatus apskaičiuoja teoriškai, panaudojant matavimo būdu gautus faktinius kvapo koncentracijos rezultatus ir oro mėginių kvapo koncentracijai / emisijos rodikliui nustatyti paėmimo plane, TIPK leidime nurodytą kvapo emisijai apskaičiuoti reikalingą informaciją: srauto greičio ir / arba tūrio debito rodiklius, netikslinio taršos šaltinio plotą. Laboratorija mėginius ima tose vietose, kurios yra įvardintos Oro mėginių kvapo koncentracijai / emisijos rodikliui nustatyti paėmimo planuose, kuriuos NVSC parengia ir pateikia Laboratorijai, kaip užsakymą tyrimams. Nagrinėjamu atveju, antrajame protokole atlikto taršos šaltinio Nr. 610 kvapo emisijos rodiklio skaičiavimai atlikti vadovaujantis Planu, kurio 2 punkte nurodyta, jog prašoma NVSPL pateikiant kvapo koncentracijos tyrimų protokolą, gautą rezultatą (emisijos rodiklį) pateikti teoriškai išskaičiuojant pagal turimus šio taršos šaltinio fizikinius duomenis (srauto greitis – 3 m/s), o 8 punkte nurodyta, kad taršos šaltinis Nr. 610 yra komposto rafinavimo pastato vartai, kurių išmetimo angos matmenys 5 x 5 m. Tokie duomenys

užfiksuoti ir antrajame protokole. Dėl šios priežasties teoriškai apskaičiuotas kvapo emisijos rodiklis laikytinas tinkamu ir pakankamu įrodymu TIPK leidimo sąlygų pažeidimui konstatuoti.

Reglamento 29 ir 30 punktuose nurodyta, kad kontrolės rezultatai įforminami NVSC vadovo patvirtintos formos patikrinimo aktu, o, jeigu kontrolės metu buvo atlikti laboratoriniai tyrimai (matavimai), apie tai pažymima patikrinimo akte nurodant tyrimų (matavimų) rezultatus. Laboratorinių tyrimų (matavimų) protokolai yra pridedami prie patikrinimo akto.

Iš Patikrinimo akto matyti, kad šis individualus administracinis aktas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, jame nurodyti visų atliktų tyrimų (matavimų) rezultatai, kaip reikalaujama pagal Reglamento 30 punktą. Patikrinimo aktas grindžiamas NVSPL atliktų tyrimų duomenimis.

Komisija, įvertinusi į bylą pateiktus rašytinius įrodymus, Patikrinimo akto turinį, sprendžia, jog pagrįstai atsakovas nenustatė pagrindo jo dalį, susijusią su nustatytu pažeidimu, naikinti, nes jis priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, jis atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus.

Pagal Reglamento 35 punktą nustačius visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, patikrinimo akte nurodomas (-i) terminas (-ai), per kurį jie turi būti pašalinti.

Pagal bylos medžiagą, pareiškėjai duotas nurodymas iki 2026 m. kovo 8 d. pašalinti TIPK leidime 22 lentelėje „Leidžiamas kvapų išmetimas“ nurodytą leidžiamo kvapo emisijos rodiklio vertės neatitiktį (*duomenys neskelbtini*) MBA taršos šaltinyje Nr. 610. Pasibaigus pažeidimo pašalinimo terminui asmuo, kuriam duotas nurodymas pašalinti pažeidimus, per 3 darbo dienas privalo raštu pranešti NVSC, kokių priemonių imtasi patikrinimo metu nustatytiems visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimams pašalinti, ir pateikti tai įrodančius dokumentus (jiems esant).

Pareiškėja argumentuoja, jog toks įpareigojimas dubliuojasi, nes TIPK leidime įtvirtintuose aplinkosauginiuose įsipareigojimuose numatyta pagerinti kvapo emisijos iš taršos šaltinio Nr. 610 kontrolę, taršos šaltinis Nr. 610 bus pertvarkytas iš neorganizuoto į organizuotą ir tokiu būdu NVSC bus užtikrintos sąlygos NVSC kontroliuoti TIPK leidimo sąlygų laikymąsi. Sistemškai įvertinus Taisyklių 7.23, 17.7, 21.17 papunkčių nuostatas, Komisija pritaria atsakovo pozicijai, jog nurodymo Patikrinimo akte pateikimas, nors ir susijęs su tuo pačiu taršos objektu, kuris pagal Planą bus keičiamas, gali būti teikiamas atsiejamai nuo aplinkosaugos plane numatytų įsipareigojimų, kadangi Planas nėra TIPK leidimo sąlygų pakeitimas. Nustačius pažeidimą, numatyta imperatyvi teisinė pasekmė – duodamas NVSC nurodymas. Šiame kontekste pažymima, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijos 54 straipsnyje suformuluotas vienas iš valstybės veiklos tikslų – užtikrinti žmonių teises į sveiką ir švarią aplinką; šiose normose ne tik įtvirtintas aplinkos apsaugos principas, pagal kurį, visi juridiniai ir fiziniai asmenys turi susilaikyti nuo tokių veiksmų, kuriais būtų daroma žala aplinkai ir joje gyvenantiems žmonėms, bet ir nustatomos teisinio poveikio priemonių taikymo prielaidos subjektams, nesilaikantiems nustatytų imperatyvų (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. birželio 1 d., 2005 m. gegužės 13 d. nutarimai). Todėl Plane numatytų įsipareigojimų vykdymas negali eliminuoti pareigos, NVSC nustačius taršos viršijimą, vykdyti duotą nurodymą. Komisija, įvertinusi bylos rašytinę medžiagą, sprendžia, jog Patikrinimo akte duotas pagrįstas ir teisėtas nurodymas, o pareiškėjos skunde ir papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose nurodyti argumentai nesudaro pagrindo daryti priešingą išvadą.

Pareiškėja naudojos VAI 14 straipsnyje numatyta teise skųsti Patikrinimo akto dalį pačiam viešojo administravimo subjektui – NVSC, pateikdama Skundą. Komisijos vertinimu, atsakovas tinkamai išnagrinėjo pareiškėjos skundą dėl Patikrinimo akto dalies panaikinimo. Atsakovas objektyviai ir išsamiai įvertino patikrinimo metu surinktus duomenis, Skundo turinį, NVSPL Rašto turinį, laikėsi teisės aktuose numatytų procedūrų, todėl sprendžiam, kad Sprendimas atitinka esminius VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus ir pagrindo jo panaikinimui Komisija nenustatė. Nesutiktina su pareiškėjos skundo argumentu, kad Sprendime praplėstas teisinis pagrindas, nes Reglamentas nenurodytas Patikrinimo akte. Minėta, jog Patikrinimo aktas yra surašomas pagal NVSC vadovo patvirtintą formą, o Reglamentas yra pagrindinis patikrinimo eigą reglamentuojantis teisės aktas, todėl jo nenurodymas Patikrinimo akte, kuriame iš esmės fiksuojamos faktinės patikrinimo aplinkybės, nėra laikytinas esminiu pažeidimu. Pateiktas Sprendimas yra motyvuotas, išsamiai

paašikintos nustatytos teisinės ir faktinės aplinkybės, juo atmestas pareiškėjos Skundas, pateiktas paašikinimas į Skundo argumentus, pateiktas NVSPL Raštas, nurodyta apskundimo tvarka, jis pasirašytas kompetentingo subjekto.

Komisija, patikrinusi bylą įrodymų vertinimo ir teisės taikymo aspektais, sprendžia, jog atsakovas pagrįstai atmetė pareiškėjos Skundą ir pagrįstai nenustatė pagrindo Patikrinimo akto dalies panaikinimui. Nors pareiškėja nurodo, jog nepasisakyta į visus Skundo argumentus, tačiau Komisijos vertinimu, atsakovas išsamiai išnagrinėjo Skundą ir pateikė atsakymus į esminius Skundo argumentus. Tai, kad atsakymai netenkina pareiškėjos, nėra pagrindas naikinti Patikrinimo aktą ir Sprendimą.

Nors ginčo šalys procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos vertinimu, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jie nebus nagrinėjami ir dėl jų pasisakoma.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos viešosios įstaigos X. Y. skundą atsakovui Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2026 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl Jūsų 2026 m. vasario 9 d. rašto“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Vilija Astrauskienė